

Αρείου Πάγου: 691/2006, Τμ. Β/Ι
Πηγή: ΕΕΔ 65/2006, σελ. 1150

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΝΣΗΜΟ

Πράγματα με ουσιώδη επιρροή στη δίκη

Οι αγωγές, με τις οποίες επιδιώκεται η καταβολή αποζημιώσεως από εργατικό ατύχημα δεν υποβάλλονται σε τέλος δικαστικού ενσήμου. - Για την ταυτότητα του νομικού λόγου δεν υπόκεινται σε τέλος δικαστικού ενσήμου ούτε οι αγωγές επιδικάσεως χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης από εργατικό ατύχημα, αφού συντρέχει ο ίδιος δικαιολογητικός λόγος απαλλαγής από την καταβολή του τέλους αυτού.- Λόγος αναιρέσεως εκ της Κ.Πολ.Δ. 559 αριθμ. 11.- Πότε ιδρύεται αυτός και ποία στοιχεία θα πρέπει να περιέχει το αναιρετήριο με το οποίο προτείνεται ο ως άνω αναιρετικός λόγος, ώστε να είναι ορισμένος και παραδεκτός.- Λόγος αναιρέσεως εκ της Κ.Πολ.Δ. 559 αριθμ. 8.- Πότε ιδρύεται.- Πράγματα, κατά την έννοια του προκειμένου λόγου αναιρέσεως, είναι οι πραγματικοί ισχυρισμοί, οι οποίοι, παραδεκτώς προτεινόμενοι, στηρίζουν αυτοτελή αίτηση ή ανταίτηση των διαδίκων για την παροχή έννομης προστασίας.- Με ισχυρισμούς που δεν προτάθηκαν εξομοιώνονται και εκείνοι που προτάθηκαν απαραδέκτως. - Περιστατικά.

Κυριότερες διατάξεις: Ν. 551/1915 άρθ. 15 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ. άρθ. 559 αριθ. 8 & 11.

Πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος, κ. Θεόδ. Αποστολόπουλος
Εισηγητής, ο αεροπαγίτης, κ. Γ. Καράμπελας
Δικηγόροι, οι κ.κ. Ιω. Καλονόμος, Ιω. Κούλας

Από τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 551/1915, όπως κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7/25.8.1920, που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 52 αριθμ. 8 του Εισ.Ν.Κ.Πολ.Δ., συνάγεται ότι οι αγωγές, με τις οποίες επιδιώκεται η καταβολή αποζημιώσεως από εργατικό ατύχημα δεν υποβάλλονται στο προβλεπόμενο από τον ν. ΓΠΟΗ/1912 τέλος δικαστικού ενσήμου. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου δεν υπόκεινται σε τέλος δικαστικού ενσήμου ούτε οι αγωγές επιδικάσεως χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης από εργατικό ατύχημα, αφού συντρέχει ο ίδιος δικαιολογητικός λόγος απαλλαγής από την καταβολή του τέλους αυτού. Επομένως είναι αβάσιμος και πρέπει γι'αυτό να απορριφθεί ο τέταρτος λόγος του κύριου αναιρετηρίου, από τον αριθμό 14 (και όχι και 1 που επικαλείται η αναιρεσείουσα) του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δ., για παρά τον νόμο μη κήρυξη απαραδέκτου λόγω μη καταβολής τέλους δικαστικού ενσήμου κατά τη συζήτηση της ένδικης αγωγής επιδικάσεως χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης από εργατικό ατύχημα. Κατά το άρθρο 559 αριθμ. 11 του Κ.Πολ.Δ., ανáιρεση επιτρέπεται και όταν το δικαστήριο παρά τον νόμο έλαβε υπόψη αποδείξεις που δεν προσκομίστηκαν. Για να είναι ορισμένος ο λόγος αυτός, πρέπει στο αναιρετήριο να αναφέρεται: α) ποιες είναι οι αποδείξεις που δεν προσκομίστηκαν και τις οποίες έλαβε υπόψη του το δικαστήριο της ουσίας, β) ο ισχυρισμός για τον οποίο το δικαστήριο έλαβε υπόψη τις αποδείξεις αυτές και γ) η επίδραση που έχει ο ισχυρισμός αυτός στο διατακτικό της απόφασης. Αντίθετα είναι αόριστος ο αναιρετικός λόγος, ο οποίος - χωρίς να διαλαμβάνονται στο αναιρετήριο τα παραπάνω στοιχεία - περιορίζεται στο παράπονο ότι το Εφετείο

έλαβε υπόψη αποδείξεις που δεν προσκομίστηκαν. Επομένως είναι αόριστος και πρέπει γι' αυτό να απορριφθεί ο – κατά την εκτίμηση του αναιρετηρίου – από την προαναφερόμενη διάταξη (και όχι και τις των αριθμών 1 και 19 του ίδιου άρθρου, που επικαλείται η αναιρεσείουσα) δεύτερος λόγος του κύριου αναιρετηρίου και του δικογράφου των προσθέτων λόγων, με τον οποίο – χωρίς να εκτίθενται στο αναιρετήριο τα προαναφερόμενα στοιχεία – αποδίδεται στο Εφετείο ότι έλαβε υπόψη αποδείξεις που δεν προσκομίστηκαν από τον αναιρεσίβλητο.

Κατά το άρθρο 559 αριθμ. 11 του Κ.Πολ.Δ. ιδρύεται λόγος αναιρέσεως και όταν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που επικαλέστηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι για την απόδειξη ή ανταπόδειξη ισχυρισμών που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Για την ίδρυση του λόγου αυτού αρκεί και μόνη η ύπαρξη αμφιβολιών για το αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη τα αποδεικτικά αυτά μέσα, ενώ μόνο το γεγονός ότι δεν έγινε ειδική μνεία και χωριστή αξιολόγηση κάποιου αποδεικτικού μέσου, δεν στοιχειοθετεί τον παραπάνω λόγο αναιρέσεως, εφόσον από το περιεχόμενο της απόφασεως προκύπτει σαφώς ότι έχει ληφθεί αυτό υπόψη από το δικαστήριο. Με την προσβαλλόμενη απόφαση επιδικάστηκε στον αναιρεσίβλητο χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης από εργατικό ατύχημα, που συνέβη στις 31.1.2001 και ώρα 9:15, κατά τη διάρκεια εργασίας, την οποία παρείχε αυτός στην αναιρεσείουσα ως τεχνίτης επιπλοποιός. Ειδικότερα με την προσβαλλόμενη απόφαση έγινε δεκτό ότι ο αναιρεσίβλητος, κατόπιν εντολής του διαχειριστή και νόμιμου εκπροσώπου της αναιρεσείουσας, στα πλαίσια της προσφοράς των υπηρεσιών του σ' αυτή, ανέλαβε την υποχρέωση να ανεβάσει με τον ανελκυστήρα εμπορευμάτων δυο μπουφέδες, συνοδεύοντας τους ο ίδιος, από το ισόγειο στον πρώτο όροφο (πατάρι) του εργαστηρίου κατασκευής επίπλων της, λόγω μη υπάρξεως άλλου τρόπου προσβάσεως στο πατάρι και ότι όταν ο ανελκυστήρας έφθασε σε ύψος τριών περίπου μέτρων από το δάπεδο του ισογείου, κόπηκαν τα συρματόσχοινά του, με αποτέλεσμα να καταπέσει ο αναιρεσίβλητος στο κενό και να τραυματιστεί, υποστάς κάταγμα αριστερής κνήμης και περόνης. Το Εφετείο – απορρίπτοντας τους ισχυρισμούς της αναιρεσείουσας για αποκλειστική, άλλως συντρέχουσα, αμέλεια του αναιρεσιβλήτου – δέχθηκε ότι το ατύχημα οφειλόταν σε αποκλειστική αμέλεια του διαχειριστή και νόμιμου εκπροσώπου της αναιρεσείουσας, διότι αυτός δεν είχε φροντίσει για τη συντήρηση και αντικατάσταση των συρματόσχοινων του λειτουργούντος χωρίς την απαιτούμενη νόμιμη άδεια και κατασκευασμένου χωρίς τις νόμιμες προδιαγραφές ανελκυστήρα, με αποτέλεσμα να κοπούν αυτά και να καταπέσει ο αναιρεσίβλητος στο κενό. Με τον τρίτο λόγο του κύριου αναιρετηρίου και του δικογράφου των προσθέτων λόγων, από τον αριθμό 11 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., η αναιρεσείουσα – ισχυριζόμενη: α) ότι ο διαχειριστής της απουσίαζε εκτός του εργαστηρίου κατά τον χρόνο του ατυχήματος και β) ότι ο αναιρεσίβλητος είχε ρητά ειδοποιηθεί να μη χρησιμοποιεί τον προαναφερόμενο ανελκυστήρα – προβάλλει την αιτίαση ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη έγγραφα, από τα οποία προέκυπτε η βασιμότητα των παραπάνω ισχυρισμών και τα οποία είχε επικαλεστεί και προσκομίσει, για την ανταπόδειξη του αγωγικού ισχυρισμού ότι ο διαχειριστής της έδωσε εντολή στον αναιρεσίβλητο να μεταφέρει τα εμπορεύματα με τον προαναφερόμενο ανελκυστήρα και για την απόδειξη των ισχυρισμών της για αποκλειστική υπαιτιότητα άλλως συνυπαιτιότητα αυτού και ειδικότερα: α) την από 9.2.2001 δήλωση ατυχήματος προς το Ι.Κ.Α., από την οποία αποδεικνυόταν ότι ο διαχειριστής και νόμιμος εκπρόσωπος της αναιρεσείουσας δεν βρισκόταν στο εργοστάσιό της κατά τη διάρκεια του ατυχήματος και β) τις κατά τη διάρκεια της σχετικής ποινικής προδικασίας εκθέσεις εξετάσεως ως μαρτύρων των εργαζομένων στην επιχείρησή της Ε.Κ., Φ.Μ. και από τις οποίες αποδεικνυόταν ότι ο αναιρεσίβλητος είχε ειδοποιηθεί ρητά να μη

χρησιμοποιεί τον ανελκυστήρα. Ο με στοιχείο α' ισχυρισμός δεν ασκούσε ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, αφού στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν αναφέρεται ότι ο διαχειριστής και νόμιμος εκπρόσωπος της αναιρεσείουσας βρισκόταν στο εργαστήριό της, αλλά ότι παρέσχε προς τον αναιρεσίβλητο την προαναφερόμενη εντολή, η οποία όμως θα μπορούσε να είχε δοθεί με οποιοδήποτε τρόπο και δεν ήταν αναγκαία προς τούτο η εκεί παρουσία του διαχειριστή. Επομένως, ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος ως προς την αντίστοιχη αιτίαση και πρέπει γι' αυτό να απορριφθεί. Περαιτέρω, με την προσβαλλόμενη απόφαση βεβαιώνεται ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη και όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα που επικαλέστηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι. Από τη μνεία αυτή, σε συνδυασμό με τις αιτιολογίες της αποφάσεως, προκύπτει κατά τρόπο αναμφίβολο ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη και τις προαναφερόμενες εκθέσεις εξετάσεως των Ε.Κ. και Φ.Μ., η πρώτη από τις οποίες μάλιστα μνημονεύεται ρητά στην απόφαση και το περιεχόμενο της οποίας αξιολογήθηκε ειδικά από το Εφετείο, που εκτίμησε ότι ο Ε.Κ. απέδωσε την πρόκληση του ατυχήματος στην υπερφόρτωση του ανελκυστήρα από τον αναιρεσίβλητο και όχι σε βλάβη αυτού. Επομένως ο λόγος αυτός της αναιρέσεως, ως προς την παραπάνω αιτίαση, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Κατά το άρθρο 559 αριθμ. 8 του Κ.Πολ.Δ., αναιρέση επιτρέπεται και όταν το δικαστήριο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, πράγματα είναι οι πραγματικοί ισχυρισμοί, οι οποίοι, παραδεκτώς προτεινόμενοι, στηρίζουν αυτοτελή αίτηση ή ανταίτηση των διαδίκων για την παροχή έννομης προστασίας, όχι δε και εκείνοι που συνιστούν αιτιολογημένη άρνηση ισχυρισμών ή αιτιάσεων ή επιχειρήματα ή συμπεράσματα των διαδίκων ή του δικαστηρίου, που συνάγονται από την εκτίμηση των αποδείξεων. Με ισχυρισμούς που δεν προτάθηκαν εξομοιώνονται και εκείνοι που προτάθηκαν απαραδέκτως. Με τον πρώτο λόγο του κύριου αναιρετηρίου και του δικογράφου των προσθέτων λόγων, η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι το Εφετείο απαραδέκτως έλαβε υπόψη ισχυρισμούς του αναιρεσίβλητου, που δεν προτάθηκαν παραδεκτώς, αλλά με απλή αναφορά στις πρωτόδικες προτάσεις και ενσωμάτωσή τους στις προτάσεις που υποβλήθηκαν στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο και που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και ειδικότερα: α) ότι ο νόμιμος εκπρόσωπός της έδωσε εντολή στον αναιρεσίβλητο να μεταφέρει με τον ανελκυστήρα εμπορεύματα από το ισόγειο στον πρώτο όροφο (πατάρι) του εργαστηρίου κατασκευής επίπλων της αναιρεσείουσας, β) ότι πλην του ανελκυστήρα αυτού δεν υπήρχε άλλος τρόπος πρόσβασης στο πατάρι και γ) ότι ο νόμιμος εκπρόσωπος της αναιρεσείουσας είχε αμελήσει να επισκευάσει τον ανελκυστήρα. Οι με στοιχεία α' και γ' ισχυρισμοί είχαν προβληθεί με την αγωγή και συνεπώς παραδεκτώς προτάθηκαν στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο με γενική αναφορά στις πρωτόδικες προτάσεις. Εξάλλου, ο με στοιχείο β' ισχυρισμός δεν είναι αυτοτελής, αλλά αποτελεί συμπέρασμα του δικαστηρίου, που συνήγαγε από την εκτίμηση των αποδείξεων, παρεκτός του ότι μόνος ο ισχυρισμός αυτός δεν ασκούσε ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, αφού με την προσβαλλόμενη απόφαση γίνεται δεκτό ότι συνέτρεξαν και τα αναφερόμενα στην ένδικη αγωγή περιστατικά για τη στήριξη της αποκλειστικής αμέλειας του διαχειριστή και νόμιμου εκπροσώπου της αναιρεσείουσας, δηλαδή ότι αυτός έδωσε εντολή στον αναιρεσίβλητο να μεταφέρει εμπορεύματα από το ισόγειο στον πρώτο όροφο (πατάρι) του εργαστηρίου κατασκευής επίπλων της αναιρεσείουσας με τον λειτουργούντα χωρίς σχετική άδεια και τις νόμιμες προδιαγραφές ανελκυστήρα, του οποίου τα συρματόσχοινα κόπηκαν λόγω μη συντηρήσεως και αντικαταστάσεώς τους. Επομένως, ο προαναφερόμενος

λόγος, από τον αριθμό 8 (και όχι και 1, 11 και 19 που επικαλείται η αναιρεσείουσα) του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δ. πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Κατά το άρθρο 559 αριθμ. 8 του Κ.Πολ.Δ., αναίρεση επιτρέπεται και όταν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Με τον πέμπτο λόγο του κύριου αναιρετηρίου, η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι το Εφετείο δεν έλαβε υπόψη τους ισχυρισμούς της για αποκλειστική, άλλως συντρέχουσα, αμέλεια του αναιρεσίβλητου, ο οποίος – παρά την ύπαρξη πινακίδας που ανέγραφε ότι απαγορεύεται η χρήση του από πρόσωπα και την προς αυτόν ειδοποίηση του Ε.Κ. να μη τον χρησιμοποιεί, καθώς και παρά την ύπαρξη και άλλων τρόπων προσβάσεως στον πρώτο όροφο και την πάγια τακτική της χρησιμοποιήσεως του ανελκυστήρα για μεταφορά εμπορευμάτων από δυο πρόσωπα, από τα οποία το ένα βρισκόταν στο πατάρι και το άλλο στο ισόγειο – εισήλθε στον ανελκυστήρα μαζί με τα εμπορεύματα με αποτέλεσμα την υπερφόρτωσή του, η οποία υπήρξε η μοναδική και αποκλειστική αιτία του ατυχήματος. Ο λόγος αυτός, από τον αριθμό 8 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., κατά το μέρος που στηρίζεται στον ισχυρισμό για αποκλειστική αμέλεια του αναιρεσίβλητος είναι απαράδεκτος και πρέπει γι' αυτό να απορριφθεί, αφού ο ισχυρισμός αυτός δεν είναι αυτοτελής, αλλά αποτελεί άρνηση της αγωγής. Κατά το μέρος δε που στηρίζεται στον ισχυρισμό για συντρέχουσα αμέλεια του αναιρεσίβλητου πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού το δικαστήριο έλαβε αυτόν υπόψη και τον απέρριψε τόσο ρητά όσο και εκ του πράγματος με την παραδοχή ότι ο διαχειριστής και νόμιμος εκπρόσωπος της αναιρεσείουσας είχε δώσει εντολή στον αναιρεσίβλητο να μεταφέρει τα εμπορεύματα με τον ανελκυστήρα εμπορευμάτων, συνοδεύοντας αυτά ο ίδιος, λόγω μη υπάρξεως άλλου τρόπου προσβάσεως στο πατάρι. Τέλος, κατά τις λοιπές αιτιάσεις του, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος ο ίδιος λόγος του κύριου αναιρετηρίου, με τον οποίο, με την επίκληση των αριθμών 1, 10 και 19 του ίδιου άρθρου, πλήττεται στην πραγματικότητα η αναιρετικώς ανέλεγκτη εκτίμηση των αποδείξεων από το Εφετείο (άρθρο 561 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δ.). (Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσεως της 6025/2004 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών).